

Prihvaćajući tužiteljevo stajalište sud nadodaje da je, osim toga, tuženik zatražio od špeditera da mu vrati fakturu da bi ju mogao predati svojoj banci. Ujedno je od njega zatražio da mu dostavi račun o troškovima prijevoza. Prema tome je tuženik znao da mora špediteru platiti troškove otpreme, a da ih je on mogao naplatiti od svoga kupca i da to špediter ne može učiniti jer nije imao odgovarajuće dokumente. Prema tome, zaključuje sud, ni ovaj tuženikov prigovor nije osnovan.

(DMF 1969, str.92)

B.J.

ADMINISTRATIVNI SUD, Paris

Presuda od 28.XI 1967.

Cie générale transatlantique
c/a Republika Francuska

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Granice brodarove odgovornosti - Klauzule teretnice o robi - Viša sila - Ukrcaj sa strane vojske - Ako se brodar poziva na nesigurne političke prilike u luci ukrcaja kao na višu silu, a ove su prilike prouzrokovale kradju tereta na obali, mora osim postojanja političkih događaja dokazati i da je upravo zbog njih došlo do krađe - Okolnost da je teret krcala vojska, ne oslobadja brodara dužnosti da kontrolira što se, koliko se i u kojem stanju krca na brod - Klauzula teretnice "bez odgovornosti za broj, težinu i stanje koleta" nema pravni značaj jer je općenita i neobrazložena - Ako u teretnici nije naznačena vrijednost robe, brodar ne odgovara preko 1.000 franaka po koletu - Smatra se kao koletu i bala u kojoj je sadržana odjeća - Naznaka vrste robe koja je navedena na koletu ne utječe na povišenje brodarove odgovornosti

U vrijeme povlačenja francuske vojske iz Sjeverne Afrike francusko Ministarstvo vojske dalo je na prijevoz brodaru bale vojničke odjeće. Budući da je na odredištu ustanovljeno da je jedna bala oštećena i da iz nje nedostaje roba, Republika Francuska tužila je brodara za naknadu štete. Sud je brodara obvezao u smislu tužbenog zahtjeva.

Protiv prvostepene presude brodar je uložio žalbu Upravnom sudu.

U žalbi navodi da on nije za štetu odgovoran, jer da je do oštećenja bale i krađe robe došlo uslijed više sile, tj. za vrijeme poznatih političkih događaja, dok se ro-

ba nalazila na obali. Osim toga navodi da je teret na brod krcala vojska tako da član posade koji je morao kontrolirati ukrcaj nije bio u stanju utvrditi ni broj, ni težinu, a ni stanje koleta. Napokon tvrdi da je teretnica sadržavala klauzulu na temelju koje brodar ne odgovara za broj, stanje i težinu koleta.

Sud je brodara proglasio odgovornim iz slijedećih razloga:

Iz činjenice da je od 6 bala samo jedna bila oštećena ne slijedi da je ona bila oštećena u luci i to događajima koji su, prema brodarovu stajalištu, imali karakter više sile. I pod pretpostavkom da su događaji u luci bili viša sila, brodar nije dokazao da su upravo ti događaji prouzrokovali kradju tereta. Okolnost, nastavlja sud, da je robu krcala vojska, ne oslobadja brodara dužnosti koju mu u pogledu tereta nameću pozitivni propisi. Prema stajalištu suda ni pozivanje brodara na klauzulu teretnice nije opravdano. Na temelju zakona od 2.IV 1936, koji u ovom sporu mora doći do primjene, brodar ima pravo odbiti da se u teretnicu unesu podaci o teretu koje mu je dao krcatelj, a koji se odnose na oznake, broj, količinu, kvalitet ili težinu robe, kada ima ozbiljnog razloga sumnjati u njihovu tačnost, ili kada nema normalnih sredstava za njihovu kontrolu. Međutim u tom slučaju mora navesti posebne razloge nemogućnosti kontrole. Brodar je u ovom sporu u teretnicu unio klauzulu "bez odgovornosti za broj, težinu i stanje koleta", a ta je klauzula utisnuta vlažnim pečatom i to bez ikakvog navoda zaprekama koje su ga priječile da se uvjeri u tačnost krcateljevih navoda, odnosno o stanju tereta. Ovako općenita i neodređena klauzula ne može biti priznata kao pravovaljana. Iz navedenih razloga sud smatra da brodar za utuženu štetu odgovara, i u ovom pogledu je zauzeo jednako stajalište kao i Prvostepeni sud.

Drugi brodarov prigovor odnosio se na granice njegove odgovornosti. Smatra da, ukoliko bi i bio odgovoran za spornu štetu, njegova odgovornost ne bi mogla prelaziti svotu od 1.000 franaka, jer je oštećeno samo jedno koletu, a prema zakonu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete, brodar odgovara najviše do navedenog iznosa po koletu, ukoliko ne deklarira veću vrijednost, što on u ovom slučaju nije učinio.

Sud je ovo stajalište prihvatio. U teretnici je navedeno da su primljeni na prijevoz "Razni odjevni predmeti. Suknene mornarske maje-kaki". Osim ovoga nikakva posebna naznaka u pogledu sadržaja bala nije u teretnici bila navedena. Isto tako nije bila navedena ni vrijednost robe. Prema tome opravdan je brodarov prigovor u pogledu

visine njegove odgovornosti, pa ga je sud, za razliku od prvostepene presude, obvezao na naknadu štete samo do iznosa 1.000 franaka.

(DMF 1969, str.106)

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Le Havre

Presuda od 11.VII 1967.

Cie d'assurances Alpina c/a
Sté Carregadores Acoreanos

Prijevoz stvari morem - Direktna teretnica - Odgovornost bro-
dara učesnika u prijevozu - Klauzula teretnice o nadležnosti
suda - Da bi se radilo o direktnoj teretnici, potrebno je da
u njoj kao mjesto iskrcaja bude navedena krajna luka odrediš-
ta tereta - Ne radi se o direktnoj teretnici kad je u njoj
navedena kao luka odredišta luka u kojoj će se roba samo pre-
krcati na drugi brod koji će ju prevesti do konačnog odrediš-
ta - Radi se o direktnoj teretnici kad je uz krajnu luku od-
redišta navedena jedna usputna luka u kojoj će se izvršiti
prekrcaj - Kad se teretnice izdaju za pojedine dijelove puta,
one međusobno nemaju nikakove veze, pa primalac stoji u pra-
vnom odnosu isključivo s brodarom koji je njemu predao teret
- Ovaj se brodar ne može pozivati na klauzule koje sadrži te-
retnica izdana za prethodni dio puta - To vrijedi i za klau-
zule o nadležnosti suda

Tužitelj je osiguratelj koji je primaocu-osigurani-
ku nadoknadio štetu na teretu koja je nastala tokom prijevoza
morem, a tuženik je brodar. Među strankama je nesporno da je
teret - krokodilske kože - bio ukrcan u Lourenço Marques (Mo-
zambik) i u Lisabonu prekrčan na drugi brod koji ga je dove-
zao u Le Havre. Osiguratelj tuži drugog broдача, tj. onoga ko-
ji je izvršio prijevoz na relaciji Lisabon-Le Havre.

Tuženik se opire tužbenom zahtjevu iznoseći slijede-
će prigovore:

U prvom redu postavlja prigovor nenadležnosti suda.
Bila je izdana direktna teretnica za cijeli put, tj. od Lou-
renço Marques do Le Havrea. Ova teretnica sadrži klauzulu o
nadležnosti suda prema kojoj je nadležan sud u Lisabon kao
sud sjedišta prvog broдача - izdatnika teretnice. Budući da
se radilo o direktnoj teretnici, ona za stranke koje su uče-
stvovalе u ovom prijevozu mora biti mjerodavna, pa tako i
njezina klauzula o nadležnosti suda. Osim toga tuženik navodi